

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024

Tuloksia maakuntien liittojen yhteistyöstä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa kartoittaneesta kyselystä syksyllä 2024

Marraskuu 2024

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024

Perustietoa kyselystä

- Kysely kohdistui maakunnan liiton, kuntien ja hyvinvointialueen alueelliseen yhteistyöhön. Kyselyllä haluttiin selvittää, millaista yhteistyötä maakuntien liitot tekevät alueen kuntien ja hyvinvointialueen kanssa, millainen rooli maakuntien liitoilla alueen toimijoiden yhteistyössä on, sekä millaisia kokemuksia maakuntien liitoilla yhteistyöstä on.
- Kysely oli seurantakysely syksyllä 2023 toteutetulle lähes vastaavalle kyselylle. Kyselyllä haluttiin myös selvittää, miten yhteistyö on toimijoiden välillä maakuntien liittojen näkökulmasta edennyt.
- Kysely lähetettiin kaikille maakuntien liitoille. Kysely lähetettiin maakuntajohtajille, hallintojohtajille ja aluekehitysjohtajille. Jokaisesta liitosta toivottiin yhtä vastausta, ja kyselyn vastaanottajia pyydettiin valitsemaan sopiva henkilö kyselyyn vastaajaksi.
- Kysely toteutettiin elo-syyskuussa 2024 ja siihen saatiin vastaukset kaikilta 18 maakunnan liitolta. Kolmelta maakunnan liitolta saatiin 2 vastausta ja monivalintakysymyksissä huomioitiin vain 1 vastaus per maakunnan liitto.
- Vastaajista 9 oli maakuntajohtajia, 7 aluekehitysjohtajia (tai vastaavia) ja loput muita johtajia tai asiantuntijoita.

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024

Keskeisiä huomioita tuloksista 1/2

- Maakuntien liittojen yhteistyö alueen kuntien kanssa toimii kyselyn mukaan hyvin: puolet vastanneista kokee sen toimivan melko hyvin ja 44 % vastanneista erittäin hyvin.
- Yhteistyön toimivuus maakunnan liiton ja hyvinvointialueen välillä jakaa vastaajien mielipiteitä. Kolmannes (33 %) kokee yhteistyön toimivan melko hyvin ja 17 % vastanneista melko huonosti. Muut vastaajat näkevät yhteistyön toimivuuden neutraalisti.
- Myös näkemykset maakunnan liiton ja hyvinvointialueen yhteistyön määrästä vaihtelevat maakuntien liittojen välillä runsaasti, vastausten painottuessa kuitenkin yhteistyön vähäiseen tekemiseen.
- Yhteistyön eri osa-alueilla on vielä kyselyn mukaan paljon tekemistä ja tilanne vaihtelee alueittain. Säännöllisiä tapaamisia toimijoiden välillä on suurimmalla osalla alueista. Sen sijaan kokemukset yhteistyön avoimuudesta ja vuorovaikutteisuudesta sekä kumppanuuteen perustumisesta jakautuvat vahvasti vastaajien kesken. Myös yhteistyön suunnitelmallisuus sekä yhteisen tilannekuvan luominen on alueilla erilaisissa vaiheissa.
- Yhteistyön onnistumiset vaihtelevat alueittain. Toimivaa on ollut esim. hyteen liittyvä yhteistyö, yhteiset foorumit, säännölliset johdon tapaamiset, epävirallinen yhteistyö ja yhteistyösopimus yhteistyön raamittajana ja rakenteiden muodostajana.
- Kehitettävää yhteistyössä puolestaan löytyy mm. yhteistyörakenteiden vakiinnuttamisessa, toiminnallisessa yhteistyössä, aidossa vuorovaikutuksessa, työnjaon kysymyksissä sekä talouden ja elinvoiman kysymyksissä.

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024

Keskeisiä huomioita tuloksista 2/2

- Maakuntien liitoilla on alueilla erilaisia rooleja yhteistyössä: ne voivat olla esimerkiksi kuntien äänen kokoajia sekä yhteistyön tukijoita ja fasilitoijia. On myös alueita, joissa maakunnan liitolla ei koeta olevan roolia yhteistyössä.
- Kaikki vastaajat näkevät, että maakunnan liiton ja hyvinvointialueen välillä tarvitaan yhteistyötä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa. Reilu puolet vastanneista (56%) kertoo, että yhteistyötä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa on myös tehty.
- Yhteistyö strategisissa linjauksissa toteutuu esimerkiksi yhteistyösopimuksen, maakuntaohjelman ja/tai muiden maakunnallisten ohjelmien laatimisen, yhteisen tilannekuvan ja yhteisen tulevaisuusnäkymän muodostamisessa sekä lainsäädäntölausunnoissa ja yhteisessä edunvalvonnassa.
- Maakuntien liitot ovat tehneet lähes kaikilla alueilla yhteistyötä tulevien työllisyysalueiden valmistelijoiden kanssa. Yhteistyömuotoina on ollut esimerkiksi maakunnalliset valmistelua tukeneet TE24-hankkeet, yhteistyö tilannekuvan laatimisessa ja ennakointiasioissa. Maakunnan liitto on myös fasilitoinut työllisyysalueiden valmistelua.

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024

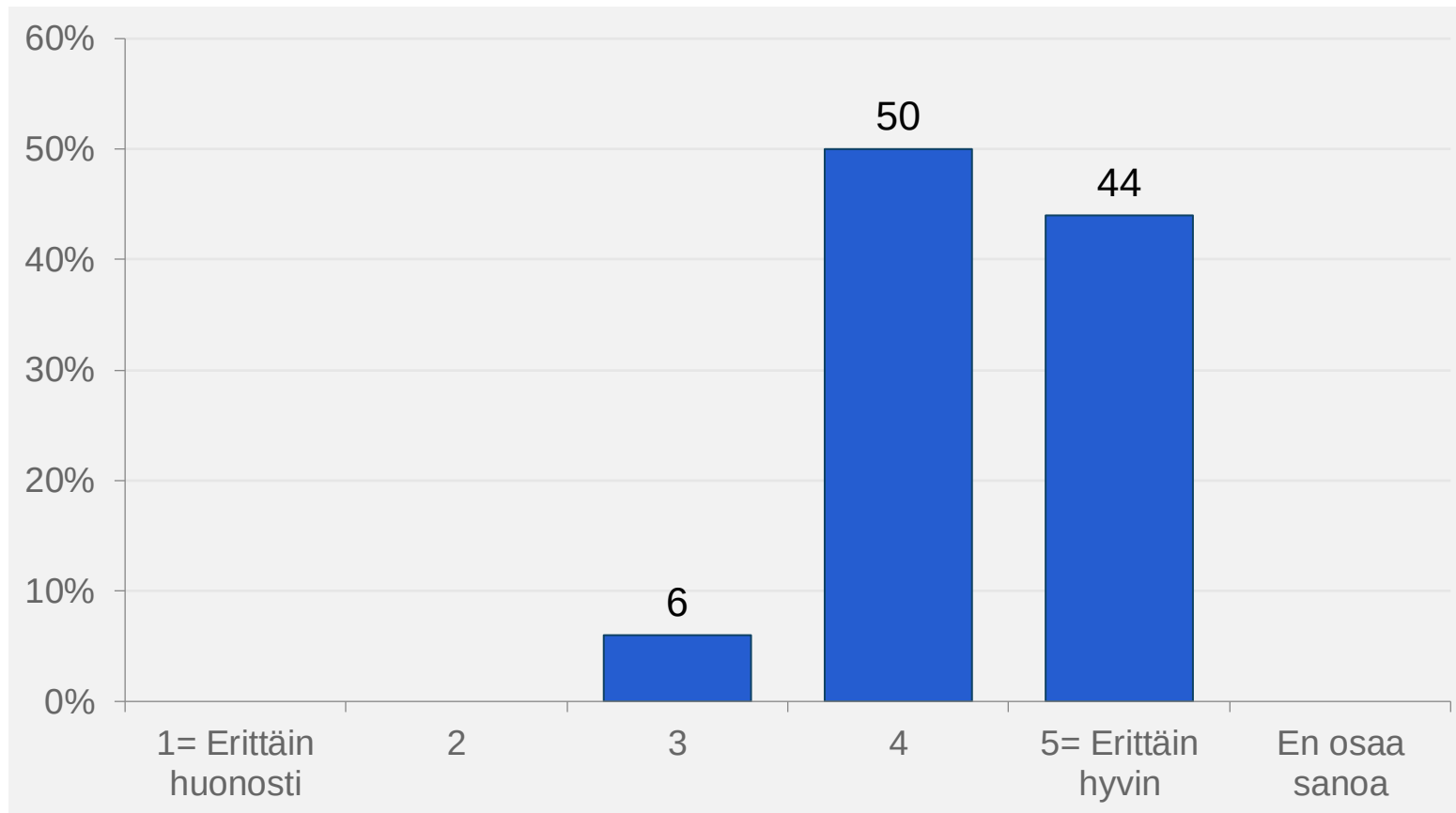
Pohdintaa tuloksista

- Kysely osoittaa maakuntien liittojen roolin kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa tehtävässä yhteistyössä vaihtelevan eri alueilla runsaasti. Kyselyssä annettiin vuoden 2023 kesällä toteutettuun maakuntien liittojen kyselyyn verrattuna kriittisemmät arviot erityisesti hyvinvointialueiden kanssa toteutetusta yhteistyöstä.
- Myös kuntien, hyvinvointialueiden ja maakuntien liittojen keskinäinen yhteistyö nähtiin kriittisemmin ja esimerkiksi yhteistyön avoimuuden, vuorovaikutteisuuden ja kumppanuuden koettiin kokonaisuutena heikentyneen. Samansuuntainen kehitys näkyi myös yhteistyön suunnitelmallisuudessa perustuen yhteisiin tavoitteisiin ja toimintamalleihin. Säännöllisiä tapaamisia näiden toimijoiden välillä sen sijaan on edelliseen kyselyyn verrattuna enemmän.
- Avoimet vastaukset kuitenkin osoittavat, että yhteistyössä on monilla alueilla myös menty eteenpäin. Myös onnistumisia yhteistyön eri osa-alueilla löytyy. Kyselyssä näkyy vahvasti vastausten jakautuvuus alueiden välillä. Kyselyn perusteella vaikuttaakin siltä, että yhteistyö ja sen kehittymien vaihtelee runsaasti alueittain.
- Maakuntien liitoilla on ollut TE24-uudistuksessa monilla alueilla merkittävä rooli ja valmistelussa on tehty monenlaista yhteistyötä uudistusta valmistelevien kuntien, hyvinvointialueen ja maakunnan liiton kesken. Jatkossa selviää, miten yhteistyö etenee ja millaisia rooleja ja yhteistyömuotoja toimijoille alueilla kehittyy erityisesti alueen elinvoiman edistämisen kontekstissa.

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:

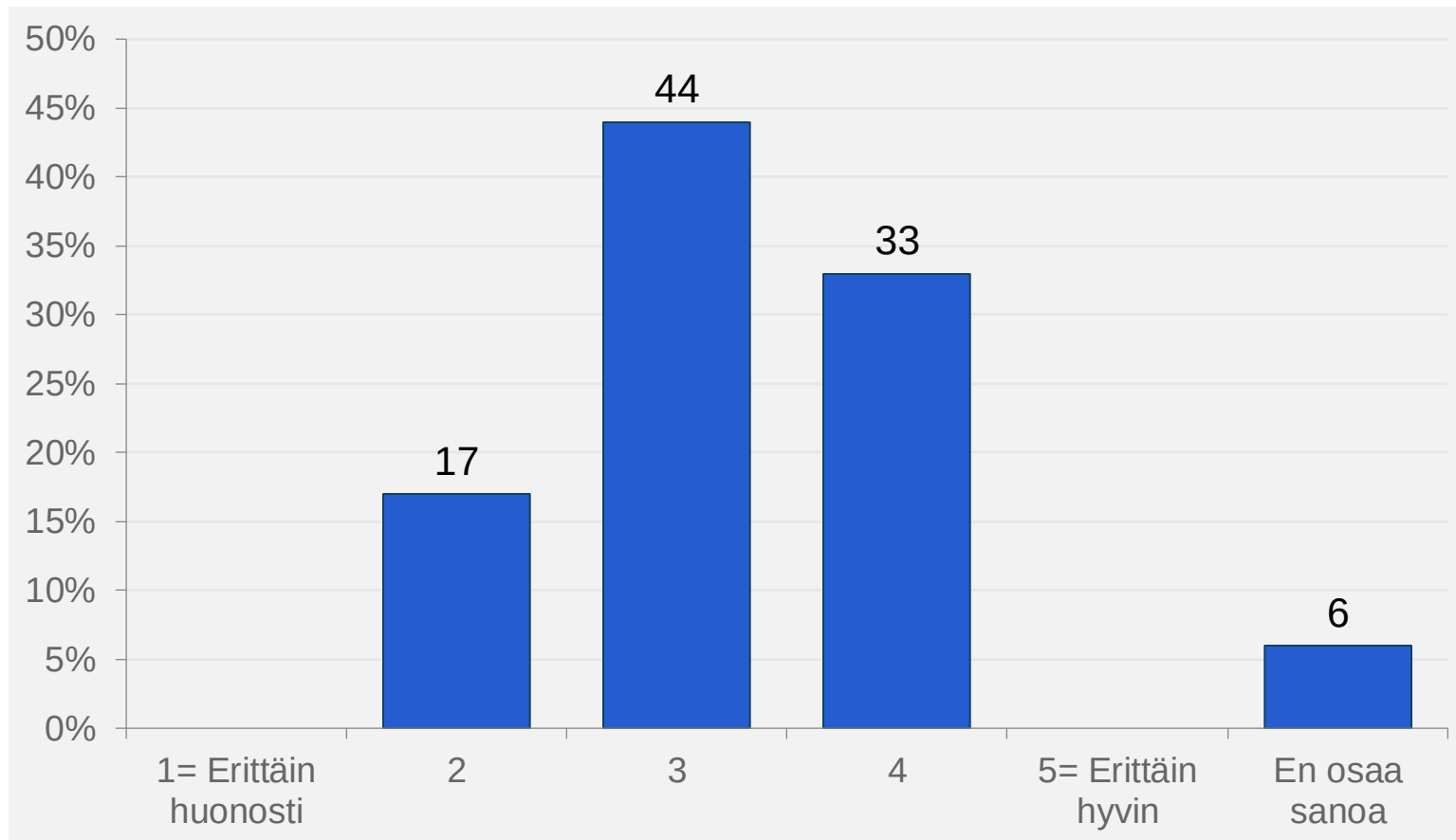
Kyselyn tulokset

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:
Näkemykset maakunnan liiton yhteistyön
toimivuudesta alueen kuntien kanssa.
Vastausten % -jakaumat, N=18

Puolet vastanneista kokee yhteistyön toimivan kuntien kanssa melko hyvin ja lähes yhtä suuri osa kokee yhteistyön toimivan erittäin hyvin.

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:
Näkemykset maakunnan liiton yhteistyön
toimivuudesta hyvinvointialueen kanssa.
Vastausten % -jakaumat, N=18

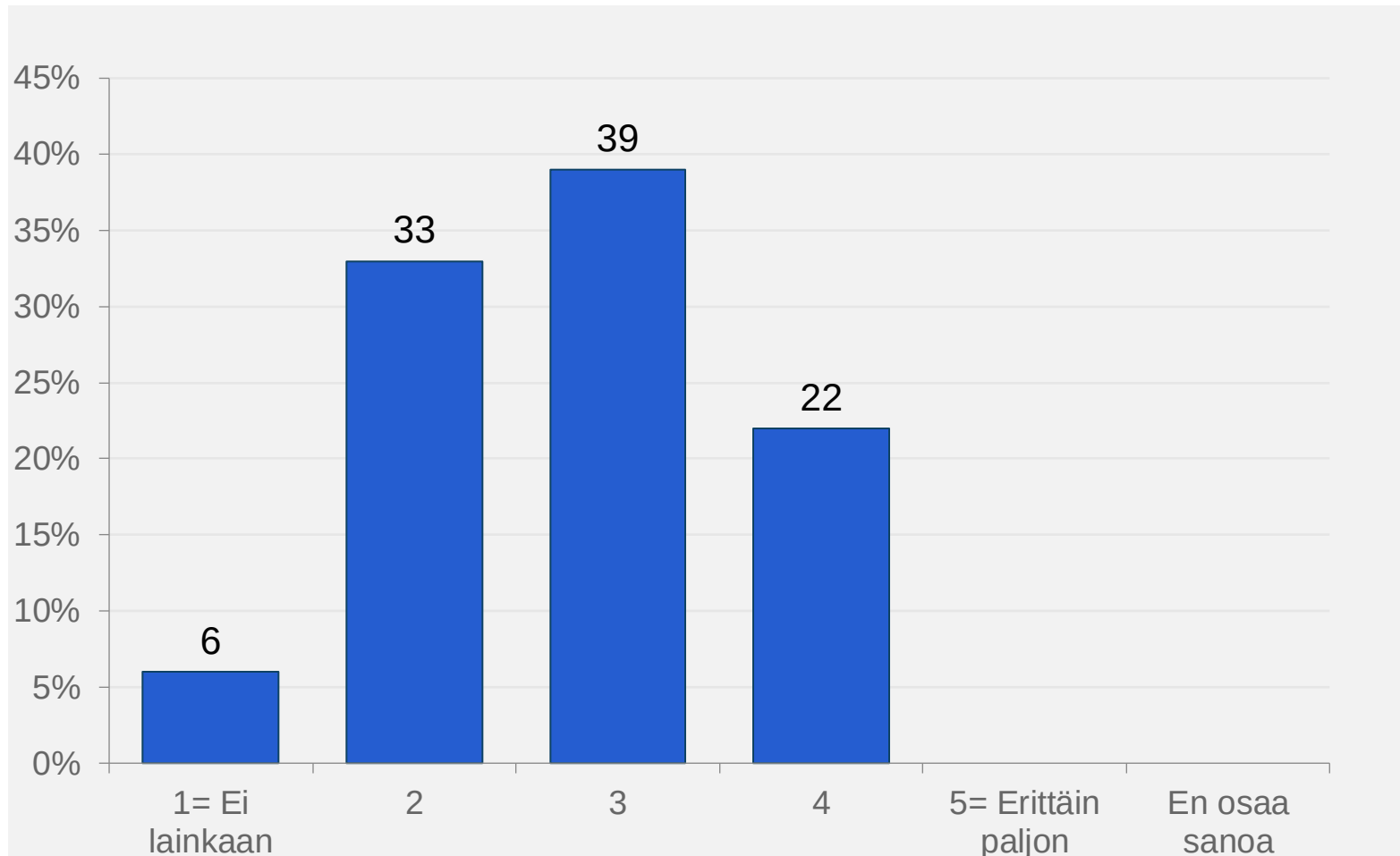

Noin kolmannes vastaajista kokee yhteistyön hyvinvointialueen kanssa toimivan melko hyvin. Vajaa puolet kokee yhteistyön toimivuuden neutraalisti ja 17 % vastaajista kokee yhteistyön melko huonoksi. Erittäin huonoksi tai erittäin hyväksi yhteistyötä ei koe kukaan vastaajista.

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:

Näkemykset siitä missä määrin maakunnan liitto tekee yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Vastausten %-jakaumat, N=18

Näkemykset maakunnan liiton ja hyvinvointialueen yhteistyön määrästä vaihtelevat maakunnan liittojen välillä runsaasti.

Suosituin vastausvaihtoehto on neutraali (39 % vastaajista) ja noin kolmannes kokee, että yhteistyötä tehdään melko vähän. Vajaa neljännes puolestaan kokee, että yhteistyötä tehdään melko paljon. 1 vastaaja kertoo, että yhteistyötä ei tehdä lainkaan.

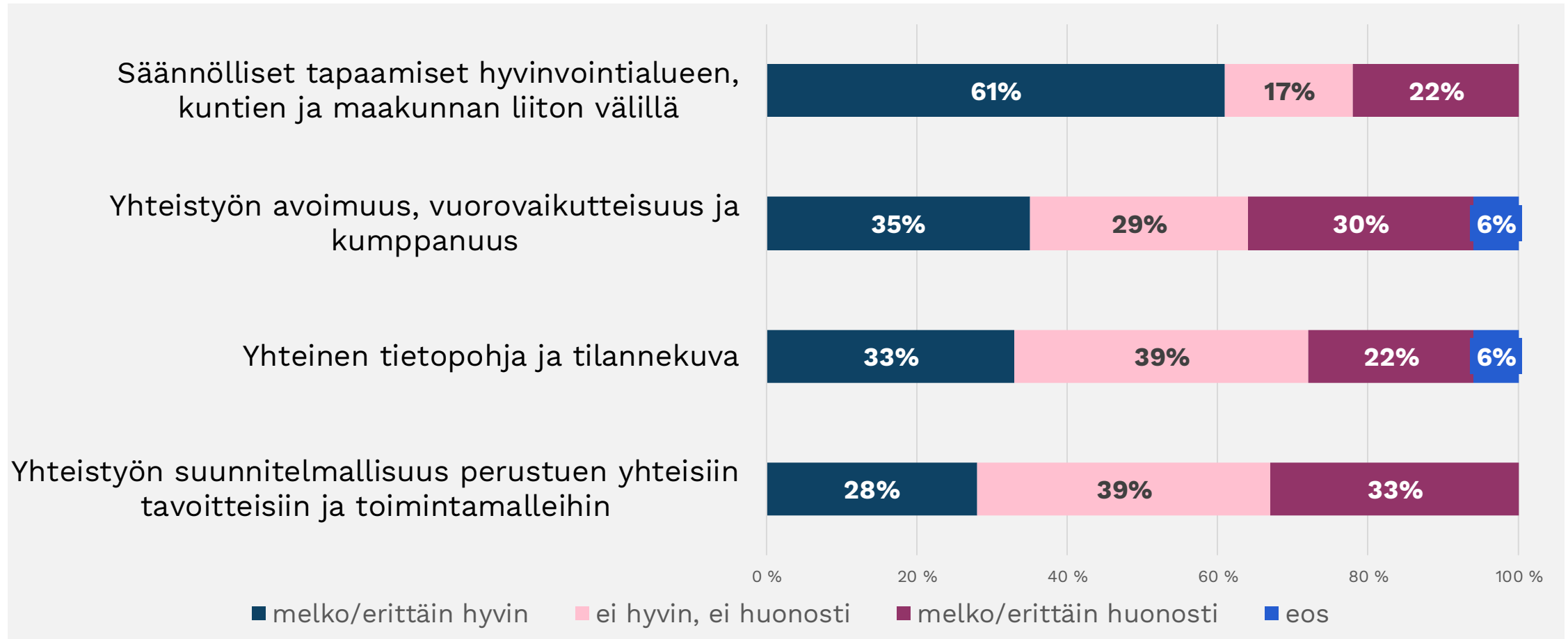
Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024: Maakunnan liiton rooli kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyössä. Poimintoja avoimista vastauksista

- Kuntien äänenkokoajana suhteessa HVA:n palveluverkkosuunnitteluun
- ”yhteistyön liimana ja alustana”
- Yhteisten foorumien (kunnat, HVA) koordinoijana
- Keskusteluyhteyksien rakentaja
- Tiedotusluonteinen yhteistyö
- Ei roolia, HVA:n menee aika taloudellisiin haasteisiin ja omaan toimintaan
- Strateginen yhteistyö alueella vielä hajanaista
- Maakunnan liitolla kuntien kanssa tiivistä yhteistyötä mm. erilaiset tapaamiset ja verkostot
Hyvinvointialueen kanssa yhteistyötä vähemmän

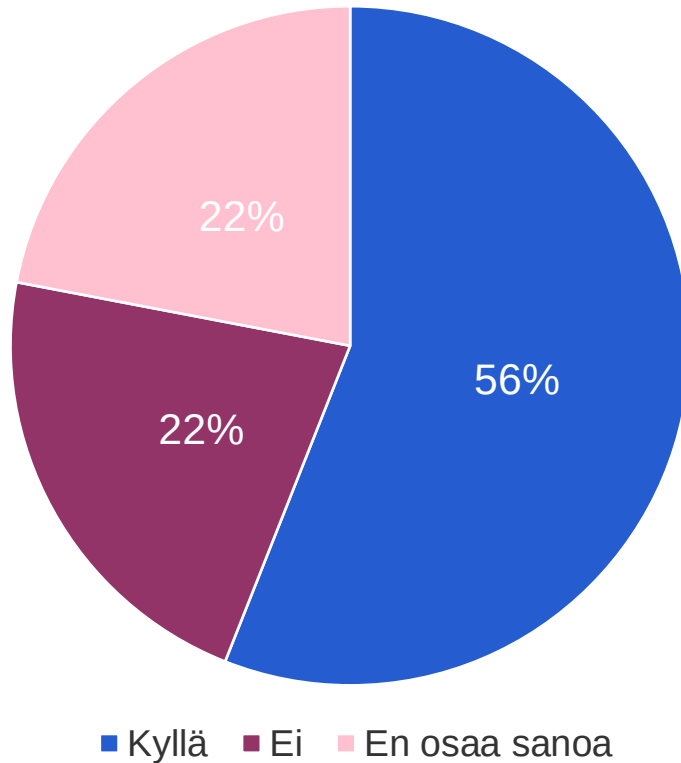

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:

Arviot siitä miten seuraavat asiat ovat toteutuneet maakunnan liiton, kuntien ja hyvinvointialueen välisessä yhteistyössä. Vastausten %-jakaumat, N=18

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:
Yhteistyön yleisyys maakunnan liiton ja hyvinvointialueen välillä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa.
Vastausten %-jakauma, N=18

Kaikki vastaajat kokivat, että maakunnan liiton ja hyvinvointialueen välillä tarvitaan yhteistyötä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa.

Reilu puolet vastanneista (56%) kertoi, että yhteistyötä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa on tehty. 22 % vastanneista puolestaan kertoi, että tätä yhteistyötä ei ole tehty ja yhtä isolla osalla (22 %) vastanneista ei ollut tietoa asiasta.

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:

Yhteistyömuodot maakunnan liiton ja hyvinvointialueen välillä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa.

Poimintoja avoimista vastauksista

- Strateginen yhteistyösopimus
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen maakunnallinen ohjelma
- Kulttuurihyvinvointiin liittyvä maakunnallinen strategia
- Maakuntaohjelman laadinta ja seuranta maakuntaliiton asiantuntijaryhmien kautta
- Vastavuoroista osallisuutta strategiaprosesseissa
- Työllisyyden edistämishjelma ja muut alueelliset ohjelmat
- Keskeistä tilannekuvan ja tulevaisuusnäkymän muodostaminen
 - Esim. yhteisen väestöennusteen valmistelu
 - Varautumisen tilannekuvan hahmottaminen yhdessä
- Lainsäädäntölausunnoissa ja talouden tilaa koskevissa asioissa muodostettu yhteistä näkemystä
- Yhteinen edunvalvonta, esim. sairaala ja päivystykset

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:

Kuntien, hyvinvointialueen ja maakunnan liiton yhteistyössä toimivaa Poimintoja avoimista vastauksista

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö
- Säännölliset johdon tapaamiset
- Kiireellisissä asioissa yhteistyö toimii
- Epävirallinen tietojenvaihto viranhaltijoiden välillä
- Yhteiset foorumit eri teemoista
- Korona-pandemiaan hoitoon liittyvät asiat
- Yhteistyösopimus määrittää raameja ja rakenteita yhteistyölle
- Hyvä keskusteluyhteys
- Säännöllinen vuorovaikutus
- Eri teemoihin liittyvää hyvää yhteistyötä

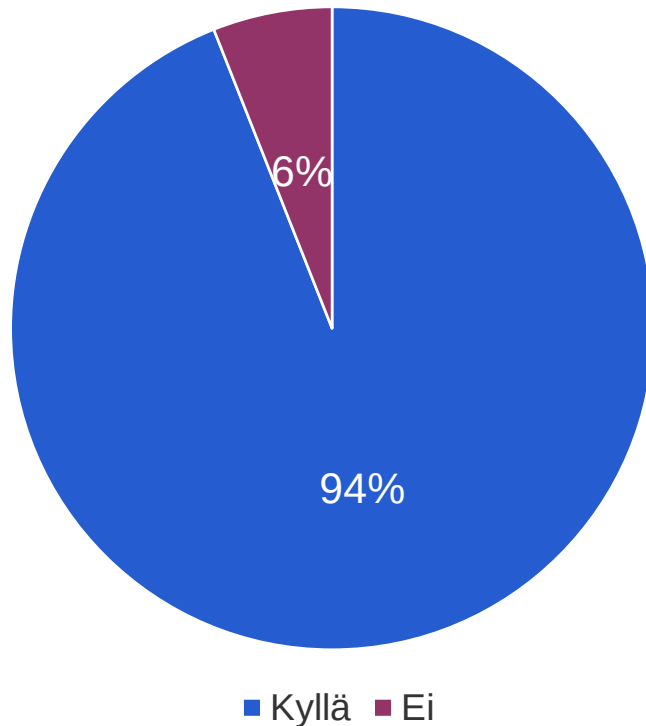
Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:

Kuntien, hyvinvointialueen ja maakunnan liiton yhteistyössä parannettavaa

Avointen vastausten koonti

- Yhteistyörakenteiden vakiinnuttaminen toiminnan arvioinnin kautta
- Säännölliset tapaamiset
- Tiedottaminen ennakoivasti
- Työnjaon kysymykset yhdyspinnoilla
- Hyte-tiedon hyödyntäminen
- Toiminnallisessa yhteistyössä tekemistä
- Talouden ja alueellisen elinvoiman kysymyksissä on kehitettävää
- Aito vuorovaikutus
- Luottamus
- Kumppanuussopimus puuttuu
- Yhteinen iso kuva puuttuu ja yhteiset tavoitteet
- Yhteiset kehittämisen suunnat alueella voisivat olla vahvempia
- Kaikilla tasoilla kehitettävää, kolmikanta ei toimi

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:
Maakuntien liittojen ja tulevien työllisyysalueiden
valmistelijoiden tekemän yhteistyön yleisyys.
Vastausten %-jakauma, N=18

Maakuntien liitot ovat tehneet lähes kaikilla alueilla yhteistyötä tulevien työllisyysalueiden valmistelijoiden kanssa. Vain yhden alueen vastaaja kertoi, että yhteistyötä ei ole tehty.

Yhteistyömuodot maakunnan liiton ja tulevien työllisyysalueiden valmistelijoiden välillä.

Avointen vastausten koonti

- Alueen yhteinen työllisyyden tilannekuva laadittu yhdessä, hyödynnetty työllisyysalueiden valmistelussa
- Yhteistyö ennakointiasioissa
- Maakunnan liitto fasilitoimassa työllisyysalueiden valmistelua
- Maakunnan liitto TE24-hankkeen (työllisyysalueiden valmistevät hankkeet) rahoittajana
- Työllisyyden edistämishjelman laadinta
- Kuntajohtajakokouksissa toteutettu pohdinta ja ideointi
- Jatkuvan oppimisen malli ja tähän liittyvät yhteistyörakenteet
- Kansainväliseen osaamiseen sekä työ- ja koulutusperäiseen maahanmuuttoon liittyvä yhteistyö

Lisätietoja:

Mari Kuparinen

044 371 9450

Mari.kuparinen@kuntaliitto.fi

Liisa Jurmu

050 479 6835

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

HYVIL

www.kuntaliitto.fi